

XORIJIY TILLARNI O'QITISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING O'RNI

Israilova M.N

TDSI "Lotin tili va Xorijiy tillar" kafedrası mudiri

PhD, dotsent

Sayfullayeva L.S

TDSI "Lotin tili va Xorijiy tillar" kafedrası assistenti

Zamonaviy jamiyatning hayoti inson hayotining ma'lum bir sohasida axborotlashtirish va ommaviy aloqa vositalaridan foydalanmasdan mumkin emas. Zamonaviy shaxsni kompyuter texnologiyalarisiz tasavvur qilishning iloji yo'q. Ta'lim sifatini oshirmasdan, xususan, chet tillarini o'qitmasdan turmush darajasini oshirish mushkul masala hisoblanadi.

Zamonaviy ta'lim tizimida o'rnatilgan o'qitish usullari, va shakllari tushunish, tuzatish va yangi pedagogik yechimlarni talab qiladigan vaziyat yuzaga keldi. Bu, birinchi navbatda, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining joriy etilishi va keng qo'llanilishi bilan bog'liq. Bunday texnologiyalar axborotni uzatish va o'qituvchi va talabaning zamonaviy ochiq va masofaviy ta'lim tizimlarida o'zaro ta'sirini ta'minlash uchun faol qo'llaniladi. Zamonaviy o'qituvchi nafaqat AKT sohasidagi bilimlarga ega bo'lishi, balki ularni kasbiy faoliyatida qo'llash bo'yicha mutaxassis bo'lishi kerak.

O'qitishda yangi axborot texnologiyalaridan foydalanish o'quv jarayonini takomillashtirish va optimallashtirish, ish shakllarini diversifikatsiya qilish va chet tilini o'qitish jarayonini talabalar uchun qiziqarli va esda qolarli qilish uchun uslubiy vositalar va texnika turlarini boyitishning muhim jihatlaridan biridir.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari chet tilini o'rganishga bo'lgan ta'lim motivatsiyasini kuchaytirish va talabalar bilimini oshirishga yordam beradi. AKT o'quv jarayonini faollashtirishga, o'quv jarayonini tashkil etish shakllari va usullarini takomillashtirishga qaratilgan.

Zamonaviy jamiyatni axborotlashtirish jarayonining ustuvor yo'nalishlaridan biri ta'limni axborotlashtirish - ta'lim tizimiga yangi axborot texnologiyalarini joriy etishdir. Ta'limni axborotlashtirish jarayoni nafaqat tashkiliy shakllar va o'qitish usullarining o'zgarishiga, balki yangilarining paydo bo'lishiga olib keladi.

Ta'limni axborotlashtirish jarayonining rivojlanishi munosabati bilan o'quv materialining hajmi va mazmuni o'zgarib bormoqda, o'quv fanlari dasturlari qayta tuzilmoqda. Ushbu jarayonlarga parallel ravishda kompyuter testlari majmuasini ishlab chiqish va qo'llash, o'zlashtirish darajasini kuzatish va baholashning diagnostika usullarini ishlab chiqish va qo'llash asosida talabalarning bilim darajasi muammosiga innovatsion yondashuvlar joriy etilmoqda.

Ta'lim jarayonida kompyuter mexanik o'qituvchi emas, o'qituvchining o'rnini bosuvchi yoki analogi emas, balki bolalarni o'qitish, uning o'quv faoliyati imkoniyatlarini oshirish va kengaytirish vositasidir.

Olimlarning fikriga ko'ra, har qanday o'qitish usuli unga axborot texnologiyalarini kiritish orqali boyitiladi. Ammo agar informatika fanini o'qitish jarayonida AKT vositalari o'rganish ob'ekti sifatida ham, o'qitish vositasi sifatida ham harakat qilsa, unda chet tilini o'qitish jarayonida ular faqat o'qitish vositasidir. AKT vositalari deganda mikroprotsessor, kompyuter texnologiyalari asosida ishlaydigan dasturiy ta'minot, apparat va texnik vositalar va qurilmalar, shuningdek zamonaviy axborot uzatish vositalari va tizimlari, axborot almashinuvi, ma'lumotlarni yig'ish, ishlab chiqarish, to'plash, saqlash, qayta ishlash, uzatish operatsiyalarini ta'minlash va mahalliy va global axborot resurslaridan foydalanish imkoniyati tushunilishi kerak¹¹. O'quv jarayonida eng ko'p ishlatiladigan AKT vositalariga quyidagilar kiradi:

- elektron darsliklar va qo'llanmalar,
- kompyuter va multimedia projektori yordamida namoyish etiladi,
- elektron entsiklopediyalar va ma'lumotnomalar,
- trenajyorlar va sinov dasturlari,
- internetning ta'lim manbalari,
- Rasmlar bilan DVD va CD disklar va rasmlar,
- video va audio uskunalar,
- ilmiy-tadqiqot ishlari va loyihalar ¹².

Sanab o'tilgan AKT vositalari talabalarning bilim faolligini oshirishga imkon beradi; ya'ni, interfaol dialog gipermatnidan foydalangan holda ijobiy o'rganish motivatsiyasini ta'minlash; o'qitishning yuqori darajadagi farqlanishini ta'minlash; bilim, ko'nikma va malakalarni nazorat qilishni takomillashtirish; o'quv jarayonini oqilona tashkil etish, sinflar samaradorligini oshirish; haqiqiy tadqiqot faoliyati ko'nikmalarini shakllantirish; turli xil ma'lumot tizimlariga, elektron kutubxonalarga va boshqa ma'lumotlarga kirishni ta'minlash kabilar.

Xulosa o'rnida ta'kidlash lozimki, chet tilini o'qitishda AKT vositalaridan foydalanish talabalarning mavzuga bo'lgan qiziqishini oshirishga va ularning nutq faoliyatini faollashtirishga, mustaqil va jamoada ishlash faoliyatining barcha turlarini samarali shakllantirishga yordam beradi. Kompyuter vazifalari bilan tizimli ishlash talabalarda mustaqil ishlashning barqaror ko'nikmalarini shakllantiradi, bu standart vazifalarni bajarish vaqtini qisqartirishga olib keladi va ijodiy ishlarni bajarish vaqtini ko'paytirishga imkon beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Pedagogik foydalanish lug'ati / Ed. — Pskov, 2003 yil.
2. Saykov B. P. ta'lim muassasasining axborot makonini tashkil etish: amaliy qo'llanma. — M., 2005 yil.
3. M.N. ISRAILOVA “LOTIN TILI VA TIBBIY FARMATSEVTIK TERMINOLOGIYA ASOSLARI” Tibbiyot oliygohi talabalari uchun o'quv qo'llanma T – 2016
4. www.ziyonet.uz

¹¹ Pedagogik foydalanish lug'ati / Ed. — Pskov, 2003 yil.

¹² Saykov B. P. ta'lim muassasasining axborot makonini tashkil etish: amaliy qo'llanma. — M., 2005 yil.